

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-601928-I/08/AK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 02/12/2008r.

Pan
Zbigniew Ćwiąkalski
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Wielce Szanowny Panie Ministrze

W ostatnim czasie kierowane są do mnie liczne skargi aplikantów adwokackich, radcowskich i notarialnych, którzy zdali egzamin konkursowy w dniu 10 grudnia 2005 r. Problem poruszany w pismach skarżących dotyczy terminu zorganizowania egzaminu zawodowego dla tychże aplikantów. Należy przy tym zauważyć, że sytuacja aplikantów adwokackich i radcowskich jest nieco odmienna niż sytuacja aplikantów notarialnych, ze względu na krótszy czas trwania aplikacji.

Odnosnie do aplikantów notarialnych, skierowałem już w tej sprawie do Pana Ministra wystąpienie (pismo z dnia 21 stycznia 2008 r., znak: RPO-571809-I/08/KŁ). Mój niepokój wzbudziła możliwość nieprzeprowadzenia w roku 2008 kończącego aplikację egzaminu zawodowego, dla osób które zdały egzamin wstępny 10 grudnia 2005 r. Osoby te po ukończeniu aplikacji w dniu 30 września 2008 r. mogłyby zdawać egzamin końcowy dopiero w 2009 r. (dodatkowo, przy założeniu pozytywnego efektu prac legislacyjnych nad ustawami nowelizującymi). W odpowiedzi (pismo z dnia 30 stycznia 2008 r., znak: DNAP-II-632-5/08/JT) zostałem poinformowany przez Pana Ministra, iż w projektowanej ustawie o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy - Prawo o notariacie przewidziano przepis przejściowy, umożliwiający Ministrowi Sprawiedliwości wyznaczenie w 2008 r. dodatkowego terminu egzaminu zawodowego dla aplikantów notarialnych, którzy zdali egzamin konkursowy w dniu 10 grudnia 2005 r. Z powodu przedłużających się prac legislacyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości, mimo wielu moich pism monitorujących pracę nad tą ustawą i wnoszących jednocześnie o ich przyśpieszenie (pisma z dnia: 21 listopada 2006 r., 11 grudnia 2007 r., 21 maja 2008 r., znak: RPO-

542756), dopiero we wrześniu 2008 r. projekt ustawy nowelizującej został skierowany do Sejmu. Prace nad ustawą trwają do dnia dzisiejszego i jest wysoce prawdopodobne, że do jej uchwalenia nie dojdzie w tym roku kalendarzowym. Z tych też powodów można stwierdzić, że egzamin zawodowy dla aplikantów notarialnych, którzy zdali egzamin konkursowy dnia 10 grudnia 2005 r., mimo zapewnień Pana Ministra, najprawdopodobniej nie odbędzie się w 2008 r.

Na aprobatę zasługuje kształt projektu omawianej ustawy przedstawiony dnia 29 października 2008 r. po pracach w sejmowej podkomisji nadzwyczajnej, gdyż modyfikuje on treść przedmiotowego przepisu i daje Ministrowi Sprawiedliwości możliwość przeprowadzenia dla tej grupy aplikantów notarialnych egzaminu zawodowego zarówno w 2008 r., jak i w 2009 r. Nie zmienia to jednak faktu, że aplikanci notarialni - nie ze swojej winy - zostają narażeni na bliżej nieokreślony (bo zależny od złożonego i wywołującego wiele sporów postępowania ustawodawczego) czas oczekiwania na egzamin kończący aplikację.

Równie trudna jest sytuacja aplikantów adwokackich i radcowskich, kończących aplikację w 2009 r. Również w tym zakresie ich sytuację rozwiązuje projekt ustawy przedstawiony przez podkomisję, gdyż - po pierwsze - nakazuje on okręgowym radom adwokackim i radcowskim przeprowadzenie w 2009 r. egzaminu zawodowego oraz - po drugie - dotyczy on aplikantów, którzy zdali egzamin konkursowy w dniu 10 grudnia 2005 r. i rozpoczęli aplikację przed dniem 1 października 2006 r.

Jednakże i w tym wypadku jest wielce prawdopodobne - ze względu na niemożliwość określenia momentu wejścia w życie ustawy - iż aplikanci będą zmuszeni do długiego oczekiwania na egzamin zawodowy. Trzeba wziąć również pod uwagę, że zajęcia aplikacyjne w poszczególnych radach adwokackich czy radcowskich kończą się w różnych terminach (zgodnie z informacją przekazaną przez Krajową Radę Radców Prawnych zajęcia aplikacyjne przykładowo w Okręgowej Radzie Radców Prawnych w Bydgoszczy kończą się dnia 23 lutego 2009 r., w Okręgowej Radzie Radców Prawnych w Warszawie dnia 31 lipca 2009 r. a w Okręgowej Radzie Radców Prawnych w Toruniu w listopadzie 2009 r.).

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zra.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o udzielenie informacji, w jaki sposób Ministerstwo ma zamiar rozwiązać problem egzaminów zawodowych w stosunku zarówno do aplikantów notarialnych, jak i do aplikantów adwokackich i radcowskich, którzy zdali egzamin wstępny w dniu 10 grudnia 2005 r. Będę wdzięczny za informację, czy rozważy Pan Minister możliwość wyłączenia analizowanych przepisów w kształcie przedstawionym przez podkomisję w ramach tak

zwanej „małej nowelizacji” ustawy - Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy - Prawo o notariacie, celem jak najszybszego zapewnienia aplikantom z 2005 r. możliwości zdawania egzaminów zawodowych.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski